

El llenguatge

Voler i poder

6/VI/1978

No únicament per les seves clares afinitats morfològiques sinó també per la funció que tenen en l'oració, acostumem a equiparar o posar en peu d'igualtat els verbs voler i poder. De fet, aquests dos verbs són els principals o més característics dels verbs modals, és a dir, d'aquells verbs amb els quals construïm unes perífrasis que expressen intenció, desig, possibilitat, etc.

Però en realitat voler és un verb d'unes possibilitats gramaticals més àmplies que no pas poder, el qual es pot usar únicament precedint un infinitiu, que pot ésser, això sí, sobreentès. Quan diem No puc volèm dir No ho puc fer, No hi puc anar, No ho puc resistir, etc., segons la pregunta o la qüestió a què responem. En canvi, voler pot usar-se no solament amb aquest valor modal, sinó amb caràcter pròpiament transitiu, amb un grup nominal, un pronom, una subordinada completiva, etc., com a complement directe: Volèm pa amb oli, Ho vol, Vull que vingui.

Això explica que es puguin alhora considerar correctes frases com Si Déu vol, No volem, Em sembla que voldran, etc., i com Si Déu ho vol, No ho volem. Em sembla que ho voldran. A part que en algun cas hi influeixi el fet de tractar-se d'una construcció tradicional i estereotipada, en la primera sèrie cal considerar el verb voler com un verb modal, és a dir, amb un infinitiu sobreentès, i en la segona com un verb pròpiament transitiu, del qual no es pot ometre l'expressió del complement directe.

Contràriament, el verb poder no admet aquesta doble possibilitat i seria desencertat d'intentar ampliar-ne l'ús seguint l'esquema del verb voler. Cal triar, per exemple, entre No ho pot fer (és a dir, No pot fer-ho) i No pot (amb l'infinitiu fer sobreentès), però caldria prescindir de «No ho pot» que és una frase antigramatical. En alguna frase la idea de l'infinitiu pot resultar una mica imprecisa o borrosa (com Poden molt per Poden disposar de molts miners), però és un fet que l'ús del verb poder té aquests límits, als quals cal atènyer-se.

Albert Jané